

V
U
U
R
W
E
R
K

Lege zaal.

Men komt binnen.

*Zoekt een plek om te gaan zitten,
zet zich.*

Op gepaste afstand.

Er is een programmaboekje.

*Er staat niets op de voorkant.
Vanbinnen is het leeg.*

Op de achterkant staat:

Ik

kom binnen

ik maal zoveel
ik kijken rond en gaan zitten
ik worden wij
wij kijkt en knikt en glimlacht naar onszelf
wij is

Energie!

wij is

De aanzet tot het begin

wij is

Er klaar voor.

Oei, dat wordt hier toch niet zoiets
onbegrijpelijks vol metaforen enzo
ik word altijd zo moe
van semi poëtisch gedoe.
Geef het wel een kans hé.

Men kijkt de zaal rond.

Ergens in de coulissen liggen een x aantal reddingsvesten.

*Het was een idee die klaar te leggen op de stoelen
want allemaal in hetzelfde schuitje toch.*

Dat idee is verworpen

*omdat het te veel connotaties met andere problematiek op kon roepen
en omdat beginnen met een woordmop
niet helemaal een goed idee leek.*

*Op het voortoneel, voor het nog dichte doek, komt een menske op,
in een rood trainingspak met capuchon.*

*Ze duwt een grote geluidsbox op wieltjes voor zich uit, en stopt,
in het midden.*

Ze kijkt de zaal in.

Zijn we al begonnen? Hoort dit er al bij?
We zijn al bezig denk ik ja.

*Ze doet de gordijnen open. Dat duurt wel even. (Klein menske, grote zaal,
zware gordijnen.)*

We zien de achterwand, de exitdeur, de brandblusser,...

In het midden van de vloer staat een sokkel met een rookmachine op.

Ze gaat weer naast de box staan.

Dan spuit de rookmachine een wolk, die over de box de zaal in drijft.

We zijn vertrokken.

KNAL

AAAAAAAAAAAAAAAAA!
mphihi hhaahah
pffrohoho ssssssst!

Uit de box klinkt een stem.

WELKOM NIEUW BEWUSTZIJN!PROFICIAT U HEEFT ZONET EEN
SUPERTRAUMATISCHE GEBEURTENIS OVERLEEFD!PURE HOR
ROR!NEGEN MAANDEN DREEF U IN DE MEEST ZALIGE WE
RELD WARM GEVOED IN EEN EEUWIGE ZACHTE DROOM EN NU
INEENS LOOPT UW OMGEVING LEEG!ALSOF UW BESTAAN WEG
GEZOGEN WORDT!STEL U EVEN VOOR U!U DAAR!JA U!A!ADEM
NOOD!WIJ ZIJN IN ADEMNOOD!HET VOELT ALSOF DE LUCHT
OM U HEEN WORDT VACUÛM GEZOGEN!SCHLUSS!EN DAN BE
GINT HET NOG MAAR PAS!EEN RANDOM VERWEKKING EEN
WELP GEWORPEN PLAF!LEVEN NU!GE WORDT DOOR EEN VEEL
TE KLEINE OPENING GEPERST GE VOELT UW FONTANELLEN
VERSCHUIVEN VAN DE SCHRIK WAT OVERKOMT U NU SEG!GE
HOORT UW MOEDER SCHREEUWEN EN ZO KOMT GE NAAR BUI
TEN UW HOOFD VOL BLOED EN KAK WAAAAAAAAA?!EN DAN
LICHT!EN LAWAAI!IK KAN NIET ADEMEN!EN WILDVREEMDEN
ROEPEN JAWEL!DUS GIJ ZUIGT VOOR HET EERST UW LONGEN
VOL ZUURSTOF EN KRIJST EN IEDEREEN BLIJ DAARMEE EN GE
WORDT OP UW MOEDER GELEGD(ALS GE GELUK HEBT)EN DIT
HERKENT GE DEZE STEM DEZE WARMTE OEF EN DAN KOMT
ER NOG EEN RARE TEGEN UW HOOFD AAN KIRREN(ALS GE
GELUK HEBT)HEEEEE KLEINE IK BEN UW PAPA!OF ANDERE
MAMA OF ANDERE SAMENSTELLING(VUL IN NAAR BEHOE
VEN)DEZE RARE SNUITERS!ALS GE HUN EERSTE BENT GAAT
HET VAN HEEEEEEEE WIJ HEBBEN DIT NOG NOOIT GEDAAN WIJ
WETEN NIET HOE DIT MOET EN OF WIJ HET GAAN KUNNEN
DUS DAT GAAN WE MET U UITPROBEREN!EN ALS GE EEN TWEE
DE DERDE VIERDE ENZOVOORT BENT GAAT HET VAN HEEEEEE
WIJ ZIJN CONSTANT MOE WIJ HEBBEN NOOIT TIJD ZIJN BLUT
CONSTANT BEZORGD HET IS PRACHTIG LET'S HAVE ANOTHER
ONE!RARE LIEVE SADOMASOCHISTEN!MAAR DUS GIJ LIGT
DAAR EN GIJ VOELT U ABOMINABEL MAAR GE WEET NIET WAT

Dit is wel heftig seg. Ik doe mijn oordoppen in.

Ja het is wel erg luid.

WAT?

Deze tekst.

WAT?

DAT HET LUID IS! sssssttt!

VOELEN IS DUS HUILEN HUILEN HUILEN!EN DAN WORDT
UW LEVENSLIJN DOORGEKNIPT!VANAF NU BENT GE ALLEEN
VANAF NU HOORT GE ER BIJ GE BENT NU EEN VAN ONS GIJ
KLEIN MENSKE!EN GE BESEFT NIET!GE BESEFT NIET DAT
HET NU OP Z'N GROOTST IS UW TOEKOMST!UW LEVEN DAT
NOG HELEMAAL GELEEFD MOET WORDEN!VANAF NU
WORDT HET ALLEEN MAAR KORTER GE KRIJGT EEN VERLE
DEN!EEN 'IS GEWEEST' WAAR NIET MEER AAN TE PUZZELEN
VALT!EEN 'KAN NOG KOMEN' WAAR GE DE PUZZELSTUKJES
WEL VAN IN DE HAND HEBT MAAR ER IS GEEN VOORBEELD
PLAATJE!EN BERGEN AAN HERINNERINGEN DIE ZULLEN
GROEIEN EN GROEIEN!MAAR NU NOG EVEN NIET!NU BENT
GE NOG GEEN BEWUST ZIJN!WEET GIJ VEEL!GE WEET NOG
NIET!GE WEET ÜBERHAUPT NOG NIKS WANT GE BENT EEN
TOTAAL ONDERONTWIKKELD FROEMELTJE GE BEGINT
GEWOON TE LEVEN GE STELT U GEEN VRAGEN AANGEZIEN
GE DAAR NOG NIET TOE IN STAAT BENT EN TEGEN DE TIJD
DAT GE DAAR WEL TOE IN STAAT BENT ER TOE IN STAAT
BENT OM TE ZUCHTEN EN TE ZEGGEN WAAR IS DEN TIJD!
HEBT GE U AL LANG GEHECHT AAN DEZE HELE CLUSTER
FUCK CALLED LIFE!EN ZE HANGEN BOVEN U TE GRIJNZEN
EN TE KRAAIEN VAN DADA!EN GELIJK HEBBEN ZE DA DA IS
HET KOEKOEK BLABLA EN GIJ MAAR LIGGEN TRAPPELEN
MET DIE BEENTJES IN EEN HERINNERING VAN WATER VAN
WATER OVERAL WATER OM U HEEN

IK

BEN

HIER

BEN

IK

IK

BEN

AAI

ai

oei

EN NU?
WAT NU?
HÈ?

start

**B
O
E
M**

HARTSLAG

*Het rode menske rolt de box weer weg.
Ze draagt de rookmachine in haar armen af.
Daarna de sokkel.
Geen haast,
er is tijd.*

Ze rolt een spreekgestoelte op (cour vooraan) en verdwijnt in de coulissen.

Er komt een vrouw in een zilveren mantelpakje op.

tak tak tak tak

Ze neemt plaats voor het spreekgestoelte, doet haar hakken met panter-print uit en zet die naast haar. Ze doet haar mondmasker af.

Vrouw (praat heel ge-ar-ti-cu-leerd, met harde r-en, en veel benadrukte woorden):

Het *menselijk brein* is een wonderbaarlijk complex orgaan, waar nog lang niet alles over *geweten* is. Het brein, ook wel *hersenen* genoemd, het meervoud waar geen enkelvoud van bestaat, is het deel van het centraal zenuwstelsel dat zich in het *hoofd* bevindt.

Ook de anatomie van het brein is extreem complex. Opgebouwd uit tientallen miljarden zenuwcellen, die elks in verbinding staan met een groot aantal andere zenuwcellen, zouden we kunnen zeggen, als je van zo'n soort metaforen houdt, dat de samenwerking tussen ons brein en *lichaam* top (team) sport zonder pauze is.

Ons brein bestuurt en coördineert zintuigsystemen, beweging, zowel bewust als onbewust, en homeostatische lichaamsfuncties, dat zijn processen waarbij het innerlijke milieu in evenwicht wordt gehouden, zoals daar zijn; ademhaling, bloeddruk en lichaamstemperatuur. Verder is het brein ook de bron van *cognitie* en logisch denken, verbeelding en *creativiteit*, emotie en geheugen.

En dat *alles* gebeurt in een vettige massa bulten en groeven die nog geen anderhalve kilo wegen, en slechts zo groot zijn als twee goed gevulde handen.

*(Ze houdt haar lege handen open voor zich uit, ter demonstratie.
Ze staart naar haar eigen handen.
Dit duurt net iets te lang.)*

Euh excuseer. Waar was ik..

Ja.

Het brein wordt ook wel eens vergeleken met een *computer*, aangezien we, op een zeer versimpelde wijze, kunnen stellen dat het informatie, verkregen via zintuiglijke en lichamelijke waarnemingen, verwerkt, en daaruit afgeleide berichten terugstuurt. Het is ons centrale regelcentrum. Om goed te kunnen functioneren heeft het info nodig.

Een groot deel van die informatie komt binnen via *onze zintuigen*; organen die prikkels opvangen en omzetten in elektrische signalen die via zenuwen naar de hersenen worden doorgeseind.

Als het signaal wordt ontvangen spreken we van een *waarneming*. We zouden de zintuigen zodoende onze brug naar onze *omgeving* kunnen noemen, waardoor we in staat zijn tot contact, reactie en aanpassing. Aangezien dit maar een inleiding is, is mij gevraagd het helder en beknopt te houden, wat natuurlijk gezien het onderwerp *quasi onmogelijk* is.
(diepe zucht)

Denken is, in tegenstelling tot wat vaak gedacht wordt, maar één aspect van wat ons brein doet.

En ook hierin zijn er extreem veel onderdelen.

Waarom praat zij zo rraaarr
mmppff, ssh

Om te denken zijn er zenuwcellen die informatie van buitenaf kunnen detecteren nodig, die dat doorgeven aan andere zenuwcellen. De cellen *communiceren* met elkaar.

Een heel belangrijk punt is dat zenuwcellen kunnen *veranderen*. In essentie: ze kunnen leren van vroegere ervaringen en anders reageren wanneer een gelijkaardige ervaring zich nog eens voordoet. Een groot deel van ons denken is dus de, om het maar even in het engels te zeggen, *ongoing updating* door het brein, van de huidige situatie. Ons brein is een meester in *aanpassing*.

We leren voortdurend bij, en passen daarop aan wat we van onze omgeving kunnen verwachten. Wanneer iets niet aan *onze verwachting* voldoet, wanneer feedback anders is dan verwacht, (dit kan een positieve zowel als een negatie afwijking van de verwachting zijn), ontstaat er een sterk signaal in onze hersenen, een zogenaamde *prediction error*. Op zo'n moment maken de hersenen meer dopamine aan, in de volksmond bekend als het gelukshormoon. Iets *onverwachts* zorgt dus voor sterkere hersenactiviteit, waardoor we beter ons best gaan doen van de situatie te leren. Als we iets zien dat we *niet kunnen plaatsen* gaan onze hersenen dus *extra hard werken*, en als we het onverwachte vervolgens toch kunnen plaatsen worden we daar voor 'beloond', omdat de vrijgekomen dopamine ons een boost geeft.

Echt ingewikkeld wat betreffende het brein wordt het pas als we het over *bewustzijn* gaan hebben. Wat is bewustzijn? Het Woordenboek der Nederlandse Taal definieert bewustzijn als: "het zich bewust zijn van *iets*, besef van *iets*". De definitie van de Dikke van Dale is: "het beseffen en kennen van het *bestaan* van iets of van *zichzelf*".

De term bewustzijn alleen al, is onderhevig aan veel verschillende interpretaties en connotaties.

Het wordt in verschillende vakgebieden gebruikt, vaak gekoppeld aan termen als zelfbewustzijn, identiteit en vrije wil. Het woord *Individu* doet zijn intrede.

Verder wordt 'bij bewustzijn' gekoppeld aan *wakker zijn*, aan waken, terwijl we 'buiten bewustzijn' koppelen aan bewusteloos zijn, aan *slapen*. Zijn wij ons bewustzijn? Of is het zo dat alle opgetelde delen van ons brein toevallig *meer* blijken te zijn *dan de som der delen*; enter Bewustzijn? Waarom willen wij zo graag *begrijpen* hoe dit werkt, het kraken van de code, hoor de kronkels kraken. Valt er überhaupt wel een code te kraken?

Enfin, genoeg denkmateriaal. Welkom in het *mysterie van het bekende*. In de hoop dat deze inleiding enigszins verhelderend was. haha
Ik dank u voor u aandacht.

De vrouw neemt haar hakken in de hand en gaat af.

*Techniekers dragen meubelen op, en zetten die neer (jardin, vooraan).
Een perzikkleurig leren bankstel, een laag tafeltje ervoor, waar een fles
spuitwater en drie glazen op staan.
Links daarvan een Yves Klein-blauwe fluwelen zetel.*

*Het rode menske komt langs rechts uit de coulissen, loopt naar het
voortoneel.
Ze houdt een bord boven haar hoofd, waar op geschreven staat:*

Wat u hier gaat zien en horen is gebaseerd en geïnspireerd op
waargebeurd werk.
Er is ook artistieke vrijheid genomen.
In zake vragen omtrent bronmateriaal en artistieke vrijheid,
gelieve contact op te nemen met de organisatie.

Menske af.

*Er komt een vrouw op, langs links.
Ze draagt een roze tweedelig pak en gouden laarsjes.*

M: Welkom iedereen!
Welkom lief publiek!
Wat fijn dat u er bent!
Het belooft een interessante bijeenkomst te worden!
Er is een gesprek met drie bekende denkers, die ik zo meteen met groot plezier mag aankondigen.
Tussendoor zijn er korte scènes, onder andere van David Lynch, Roy Andersson en Andrej Tarkovsky, die tot mijn grote vreugde allemaal Ja zeiden op mijn vraag om iets te maken voor dit gebeuren!
Verder is er een muzikale pauze voorzien, waarin orkest Mini Midi Maxi zal optreden.
En dan nu, without further ado!
Mag ik mijn gastsprekers aankondigen!
Door tijd en ruimte heen zijn wij hier samengekomen!
Om te praten!
Over vanalles!
Geef ze een da-ve-rend applaus!

Het is de vrouw die recenseren sexy maakte...
Susan
Sontaaaaag!

Sontag komt op. Haar lange donkere haar half verstoep in de col van een rosse kabeltrui, de zilveren veeg omkranst haar gezicht langs één kant. Glimlachend neemt ze plaats, in het midden.

Nobelprijswinnaar..
Albeeeert
Camuuuuus!

Camus komt op, geeft het publiek een knipoog, neemt Sontags uitgestoken hand in de zijne en drukt er een kus op. Hij doet de knop van zijn krijtstreep maatpak los en neemt plaats, links.

En last but not least, de man die ‘What doesn’t kill you makes you stronger’ uitvond, nog voor Kelly Clarkson dat deed...
Frrrrriedrich
Niiiiietzscheeeeeee!

Het duurt een paar seconden. Dan komt Nietzsche op. Hij knikt naar het publiek, een knik die de aanzet tot een kleine buiging lijkt. Dat doet hij ook naar de andere gasten, voor hij plaatsneemt, rechts. Hij strijkt met een hand over zijn snor, waarboven zijn ogen heen en weer schieten.

Camus, tegen Nietzsche:
Wat fantastisch u te mogen ontmoeten!

N: En u bent?

C: Albert Camus. Ik ben een groot bewonderaar van uw werk.

S: En ik ben op mijn beurt ook blij met u beiden hier op de bank te kunnen zitten.

C: En u bent?

S: Susan Sontag.

N: Aangenaam, ik ben

G: Nietzsche
S: Nietzsche
we know.

M: (die ondertussen ook is gaan zitten in haar fluwelen zetel)

Laten we er maar meteen invliegen. Jullie zijn kort ingelicht over de huidige situatie, gelukkig hoeven we hier geen afstand van elkaar te houden.

In verband met wat ons overkomt, vliegt het woord Absurd ons vaak om de oren.

Monsieur Camus, U bent bij ons vooral bekend om uw gedachtegoed betreffende het Absurde; een gevoel dat ons plots kan overvallen. Kan u dat nog even kort in uw eigen woorden uitleggen?

C: Biensur.

U heeft zich neem ik aan voldoende ingelezen, maar ik wil toch om te beginnen even zeggen dat wat ik het absurde noem, verschilt van het absurde zoals wij bepaalde zotternijen of situaties noemen. Als ik nu in dit gesprek ineens in de zetel op mijn hoofd zou gaan staan, dan zou men kunnen zeggen: haha, zo absurd, maar dat heeft dus niets van doen met het Absurde dat ik beschrijf. Of ja, misschien niet niets, want in het feit dat het klaarblijkelijk los staat van wat er gaande is, los staat van het redelijke, heeft het wel een connectie, maar het Absurde is meer een toestand. Een toestand die begint met een ervaring die iedereen vermoedelijk wel kent.

Het is plots stilstaan bij je leven dat je volgens vaste patronen en gewoontes aan het leven bent, en ons, als het ware met een soort vogelperspectief, afvragen wat het voor zin heeft, in het licht van onze vergankelijkheid.

M: De bewustwording.

C: C'est ça. We vragen ons af 'pourquoi?'

en dat is het begin. Iedereen heeft wel eens zo'n moment, want het is geen gevolg van diepe intellectuele arbeid, het kan je eender wanneer overkomen, op straat, tijdens een handeling,...

Maar dan zijn er opties. Ofwel gaat de mens in kwestie weer onbewust meedraaien in de sleur der gewoontes, of, hij blijft voorgoed wakker, en begint zich af te vragen hoe hij hier mee om zal gaan. 'Het oog is open' zeg maar, snap je?

M: En dat oog ziet dat niet alles logisch is?

C: Ja. Die illusie valt weg. De decors storten in.

M: Beroemd is de openingszin van uw essay *De mythe van Sisyphus*: 'Er bestaat maar één werkelijk ernstig filosofisch probleem: de zelfmoord. Oordelen of het leven wel of niet de moeite waard is geleefd te worden is antwoord geven op de fundamentele vraag van de filosofie.'

Over decors gesproken, die stelling doet me denken aan Hamlets hartekreet 'Zijn of niet zijn, dat is de vraag.' Kan u zich daar in vinden?

C: Die vraag gaat natuurlijk ook over bewustzijn.

Alle mensen hebben wel eens aan zelfmoord gedacht. Er bestaat een verband tussen dat gevoel en het verlangen naar het niets.

Hamlet weet niet wat er daar is, 'aan de andere kant'. Het is dat niet-weten dat voor vertwijfeling zorgt. En dat fascineert ons, dat niets, omdat we er geen ervaring mee hebben! We hebben slechts ervaring met wat we hebben beleefd, wat tot ons bewustzijn is doorgedrongen.

M: Ok, maar Alfred.. mag ik Alfred zeggen?

C: Oui, dat mag zeker, maar 't is Albert.

M: Oohoho sorry, zenuwen pardon.

C: Pas de problème.

S: Cute.

M: Ok, maar euh, Albert dus, wat mij erg interesseert is dat bewustzijn, of dat bewustzijn van het bewustzijn.

U heeft het over mensen die ‘de sprong’ doen, waarmee u bedoelt dat ze een soort waarheid of zingeving voor zichzelf creëren, in de chaos en toevalligheid.

C: Een goed voorbeeld daarvan is Religie, waar u natuurlijk uitgebreid over geschreven heeft Herr Nietzsche, maar het kan ook iets anders zijn.

N: U bent bekend met mijn werk?

C: Bekend? Mon dieu, haha ja! Jazeker.

N: U ook?

S: Natuurlijk!

N: Dan heeft u een voordeel wat dat betreft op mij, maar ik vind wel dat u interessante zaken aanraakt.

C: O merci, dat betekent veel voor me!

N: Bitte gerne. Maar.. mag ik ook een vraag stellen of hoe werkt dit?

M: ah euh.. nee ja natuurlijk, fijn

N: Die ‘sprong’ waar u het over heeft, dat is het creëren van een nieuwe werkelijkheid om te ontsnappen aan de leegte van de onze?

C: Euh oui..

N: Dat komt omdat de mens een vererend wezen is. Een geloof is nodig daar waar een gebrek aan wil ontbreekt. Maar wat vindt u dan van de mens die van ongeloof zijn geloof maakt?

C: Dat zou ik nog steeds zo’n ‘sprong’ noemen, omdat het ongeloof dan op een piédestal gezet wordt.

N: Hm.

M: Maar naast de zelfmoord en de sprong, is er volgens Ca euh Albert nog een derde weg, die van de Absurde mens.

C: Grappig om dit zo uit de mond van een ander te horen.

Maar ja..

kijk, er zijn mensen die euh, er wel zijn zeg maar, die levend zijn, maar niet levendig zijn. Die zijn het open oog ontvlucht. En.. écoute, ik snap het é, het is ook vreemd om te beseffen dat wij de wereld nodig hebben maar de wereld ons niet. Maar ik denk dus dat er geen dwingend verband is tussen het leven zinloos vinden en constateren dat het daardoor niet de moeite waard is. Je kan ook bewust deze kennis aanvaarden en toch hartstochtelijk en intens leven. Dat noem ik de absurde helden.

R: ‘We moeten ons Sisyphus voorstellen als een gelukkig mens’ zegt u. Hij is zich bewust, en in de afdaling, als hij de steen gaat halen om weer vruchteloos de berg op te duwen is hij sterker dan de steen, is hij vrij.

S: Dat hebt u later wel nog genuanceerd, toch?

C: Ja, omdat ik hem te passief vond, terwijl de echte absurde held voortdurend in opstand is. Een beetje pathetisch vond ik het zelf, achteraf gezien dan hé, maar deze metafoor is wat men vooral onthouden heeft. Ik snap het wel hoor, het is een mooi beeld.

R: We zijn allemaal kleine Atlassen.

C: Ja zoiets.

Ik geloof dat ik het zo beschreven heb: De absurde mens zegt JA, en aan zijn moeite zal geen einde komen.

N: Ja sagen! Ach! *Ja* tegen het duvelke dat u vraagt of u het leven steeds opnieuw zou leven, met alle pieken en dalen dabei. De omarming van het leven en zo elk idee van verlossing af te zweren!

M: Dat is fijn, dat u hier al over begint, ik wou hier later nog een vraag over stellen, maar nu we het er toch al over hebben.. Het is zo.. omdat wij.. In onze tijd, is er vaak ook een religie van het Nu, waarin het nutsdenken ook erg aanwezig is. 'Make every day count' als het ware.

N: Ja, maar ik heb het niet over de verering van het moment, het gaat niet over het overladen van het moment met betekenis, maar net inzien dat geen enkel moment eenmalig is, en met die blik op een eeuwige wederkeer is alles om het even, maar juist daarom is alles mogelijk. Ziet u, beste luisteraars, als het bestaan banaal is, geeft ons dat de kans er vanalles van te maken. Als alles verloren lijkt blijkt er ineens veel mogelijk.

Plots komt

The Dude

op uit de coulissen, sloffend op zijn slippers, haren lang en los, in een losse t-shirt en shorts, met daarover een openvallende grijze badjas.

Hij doet zijn zonnebril af, steekt die in zijn zak, neemt een slokje van zijn white russian.

Hij blijft staan.

Stilte.

N: Wel? Wat is hier de bedoeling van? Wat doet die zwerver hier?

M: O eu, nee.. hij was ook uitgenodigd.. maar hij moest normaal wachten op mijn aankondiging om

Dude: Ask me anything man.

N: Bitte?

Dude: Ask me anything man, ik doe verder toch niks.

N: Niets?

D: Bless you man.

N: Hu?

C: Hoe bedoelt u, u doet niks, waarom bent u hier dan?

D: The dude abides.

C: Hebt u dan geen ambities? Voelt u niet de drang iets te maken van uw leven? Dit niets doen lijkt u geen goed te doen. U ziet er slordig uit. *(strijkt over zijn nette pak)*

D: Yeah well,
thats just like,
your perception man.
I'm a fucking zen master.

S: Bent u dan niet bang dat u niets zinnigs achter laat?

D: I can't be worrying about that shit m'am,
life goes on.

We zijn gaan bouwen met die begrippen die we aan de dingen gaven. We spraken af dat dit (*neemt een glas van tafel*) ‘Dit’ was, en dat ‘Dat’ (*wijst naar de tafel*), en vergaten mettertijd dat we samen zo massaal aan het liegen gingen.

En zo ontstond een gevoel van Waarheid. (*slok*) Wat vies. En we hebben daar een enorm web op gebouwd, een spinnenweb dat zich steeds verder uitbreidt, waarmee wij de wereld zijn gaan ‘begrijpen’, zoals we dat dan noemen, zijn gaan ‘doorgronden’, wetenschap, natuurkunde, en ik weet niet wat er in uw tijd nog is bijgekomen, maar alles, alles, vanuit ons menselijk intellect.

M: We kunnen niet anders.

N: Inderdaad. We kunnen niet voorbij onze eigen hoek zien. Zelfs met de meest strenge zelfanalyse van het intellect niet. Wir können nicht.. eu, wie sagt man das.. euh.. wir können nicht..

M: We kunnen niet

N: Ja, kunnen niet nadenken over een wereld waarin ons intellect niet aanwezig is, want ons enige middel om daarover na te denken is ons intellect.

S: Even more so, is de waarheid altijd ‘iets dat verteld wordt’, niet iets dat geweten is. Als er geen spreken of schrijven was, was er geen waarheid. There would only be what is.

N: Schön.

S: Danke.

M: En om terug te komen op dat bomenmoment,

N: Ja, dat is zo’n moment waarop wij voelen dat ons web niet op een fundament gebouwd is, en dat kan wel eens bevreemdend zijn kan ik me voorstellen.

C: Die vervreemding..

kijk, het gaat eigenlijk over het moment waarop het denken zijn grenzen bereikt. Ik vergelijk het graag met op reis gaan, en terechtkomen in een eindeloze woestijn zonder water.

N: Ach die horizon der oneindigheid, Ja!

Wij hebben het land verlaten en zijn aan boord gegaan. Wel, pas Op! klein scheepje, wij hebben de brug achter ons afgebroken, nee, meer nog! het land achter ons afgebroken!

C: Het is die laatste wending, waar het denken wankelt, waar veel mensen zijn terechtgekomen.

M: En dan is het zaak weer een manier te vinden om te wandelen?

C: Zo zou je het kunnen stellen.

Als de mens aan zijn grens is beland, staat hij voor het irrationele. En dan ontstaat dat absurde gevoel zie je. Uit de confrontatie tussen het roepen van de mens en het zwijgen van de wereld.

M: Het irrationele is niet gelijk aan het absurde toch hé?

C: Zeker niet, zeker niet! Inderdaad. Het irrationele is de rede die verward raakt en zichzelf bevrijdt door zichzelf uit te schakelen. Terwijl het absurdisme de verlichte rede is die haar grenzen vaststelt.

M: Dankuwel, we gaan zometeen verder.

Maar eerst mag ik met veel plezier de volgende scène aankondigen, dames en heren, hier is niemand minder dan..

David Lynch!

De rode gordijnen gaan dicht.

De rode gordijnen gaan open.

*Er staan een tafel en twee stoelen, verlicht door een enkele lamp.
Lynch zit op de rechterstoel. Zijn maatpak en das zijn zwart, zijn hemd
en kuif zijn wit.
Hij rookt,
traag.
Er hangt een doorschijnend gaasdoek op de plek van het rode gordijn,
waarop dit alles ook in close up te zien is.
Dit duurt.*

*Er komt een kapucijnaapje binnengerend.
Hij springt op de lege stoel.*

L: You're late Jack.

J: Sorry, traffic was a bitch.

L: Language.

..

J: I can talk now.

..

L: Coffee?

*Het aapje knikt, waarop Lynch zich omdraait en teken doet naar een niet
zichtbare serveuse.*

De rode gordijnen gaan dicht.

M: Danku David!

En wij pikken op waar we gebleven waren. Bij die grenzen waar we
tegenaan botsen, wanneer we dat gevoel hebben iets niet helemaal te
kunnen bevatten.

Waarom botsen we steeds weer op die grenzen?

C: Het intellect is voortdurend bezig waarheid te onderscheiden van
onwaarheid.

Met dat gevoel van waarheid konden we aan een zekerheid bouwen, zoals
jij al aantoonde Fred.

Omdat we op zoek zijn naar vertrouwdheid. Dat we de dingen kunnen
plaatsen snap je. Een wereld die je kan uitleggen, al is het met verkeerde
argumenten, is een vertrouwde wereld. Zelfs bij de meest ingewikkelde
constructies is daar het diepste verlangen van de menselijke geest: de
honger naar klaarheid. Want de wereld begrijpen is haar terugbrengen naar
menselijke maat.

M: Zijn we een beetje doorgedraaid in onze zoektocht naar kennis?

N: Het willen weten is een dorst naar iets nieuws. De mens is steeds op
zoek naar iets nieuws. Want we geraken verzadigd met wat we al hebben.
Bezit wordt kleiner door het te bezitten.

Maar ik vraag u, wat is kennis? Wat wil de mens als hij kennis zoekt?
Niets meer dan, zoals mijn collega net al zei, dat wat vreemd is terug te
brengen tot iets dat gekend is. Het gekende, tis te zeggen, dat wat wij
gewoon zijn, zodat wij er niet langer verbaasd over hoeven te zijn. Wat? Is
het niet onze wil om te ontdekken in al het vreemde, ongewone of
bevraagde, iets dat ons niet langer onrust schenkt? Is het niet mogelijk dat
het ons angstinstant is dat ons aanzet te willen weten? Is het niet zo dat de
vreugde van de waarnemer de vreugde van herwonnen veiligheid is?
Ook vreemd is, te denken dat dat wat gekend is ook begrepen is. Is niet
alles altijd anders als wij opnieuw kijken?

O fouten van fouten! Te denken dat het gekende het gebruikelijke is, en het gebruikelijke gemakkelijk te begrijpen. Nee! Het gebruikelijke is het moeilijkste te begrijpen.

S: Ik denk.. O, is het ok als ik hier al op in pik?

Waar gaat dit eigenlijk allemaal over?

M: Natuurlijk, ga uw gang!

Over begrijpen denk ik.

Stttt!

S: Het is inderdaad geruststellend voor de mens om te kunnen plaatsnemen. Wat wij niet kennen boezemt vaak angst in. Maar dat is de hoogtevrees van de moderne geest. Die we gekregen hebben door de onmenselijke versnelling van onze historische veranderingen. Die veranderingen vragen een enorme aanpassing, en dat kan wel eens leiden tot een gevoel van intellectuele dakloosheid.

Trouwens, dit zei ik al in de sixties, ik kan me niet eens voorstellen hoe nu.. in welke tijd schrijf jij dit?

M: 2020.

allen: zo000000w

Stilte

S: Het gekke is; we voelen ons ook aangetrokken tot wat we niet kennen, tot the alien. Dat is terug te voeren op de aanleg van de moderne geest, onszelf te zoeken in the Other. Of het Andere. Dat kan allerlei vormen aannemen: het overmatig drugsgebruik van moeë rationalisten, een bewust zoeken in je onderbewuste, vergetelheid van humanistische problemen zoeken in wetenschappelijke neutraliteiten, compulsief reisgedrag en ga zo maar door.

Maar tegelijk met het overgeven aan het Andere, wil de mens dat Andere eigenlijk domesticeren, het 'eigen maken'.

C: Dat zegt u mooi madame, en dat heeft te maken met ons eeuwig verlangen naar verbinding. En dit nostalgisch verlangen naar éénheid, deze honger naar het absolute, is een belangrijk aspect van het menselijk drama. Want in een universum dat plotseling beroofd wordt van illusies en inzicht, voelt de mens zich een vreemdeling.

De nostalgie naar éénheid en het irrationele waar we tegenaan botsen, en het absurde dat resultaat is van hun tête à tête, dát zijn de personages van het menselijk drama. Als dat geen mooi beginpunt is voor een toneelstuk!

M: Haha ja.

Is dat ook wat u de breuk noemt?

C: Dat heeft er mee te maken ja.

De breuk tussen de mens en zijn leven, de speler en zijn decor, dat is de oorzaak van het absurde gevoel.

En je zou toch al voor minder seg! Dat je jezelf een vreemdeling voelt, voor jezelf en in deze wereld, en dat dan nog je enige verdedigingsmiddel, je denken is, dat zichzelf teniet doet zodra het zich bevestigt, wat voor een situatie is dat nu ook?!

M: Wat is precies die breuk dan?

C: Wel, het absurde is in wezen een breuk. Het komt niet voort uit de bestudering van een feit, maar uit de vergelijking tussen een feitelijke

toestand en een bepaalde realiteit. Of beter gezegd, de breuk komt voort uit een handeling, en de wereld waarin die handeling haar betekenis verliest. Een beetje zoals jij die als theatermaker thuis een live theatermoment zit te beschrijven.

M: Auwth.

C: Nee ik bedoel maar, voelt dat ook niet vreemd?

M: Een beetje wel.

C: Je zou kunnen zeggen, ik bedoel, ik heb dat dus gezegd, dat het absurde niet in de mens zit, en niet in de wereld, maar in het feit dat ze er beide tegelijk zijn.

Maar nu komt het mooie: dat is nu ook juist het enige dat hen bindt!

M: Je zou kunnen zeggen dat het gevoel dat we krijgen van het niet samen zijn juist is wat verbindt?

C: Oui.

M: Maar, geef je dan niet weer toe aan de hang naar iets absoluuts? Door te zeggen dat het feit dat we er allebei zijn, maar los van elkaar, juist is wat ons samenbrengt?

C: Ik heb het woord samenbrengen niet gebruikt, maar ik luister, wat bedoel je?

M: Sorry hé,
maar ik probeer
ik probeer
het gewoon te begrijpen
ik
momentje

(zoekt naar woorden)

Maar dus

euh

Als we zeggen dat

dat het

het feit dat we niet verbonden zijn, wij en de wereld, en dat

dat dat het enige is dat ons bindt, is dat dan ook geen kunstmatige betekenis die we aan het bestaan geven?

Ik bedoel.. Is dat ook geen ‘sprong’?

Als ik bijvoorbeeld naar De Natuur kijk en het overvalt me, het gevoel waar we het over hadden, dat deze natuur zo los van mij bestaat en leeft en verder leeft als ik er niet ben en dat ook gedaan had moest ik er niet geweest zijn, en

als dat mij overvalt, die mengeling van schoonheid en ontzag, en als ik dan

als ik dan denk: Volgens mij is dit waar het over gaat,

is dit wat voor mij het dichtst in de buurt komt van een religieus gevoel...

Of ik ben getuige van de ontleding van een arm, en ik zie hoe het vanbinnen in elkaar zit,

hoe magnifiek het allemaal werkt, en dat dat gewoon.. werkt

zonder dat ik daar bij stil hoeft te staan,...

Is dat.. ben ik dan ook niet..

ook al komt dit voort uit het Absurde gevoel dat het allemaal maar toeval is,

is dit dan ook geen artificieel geloof? dat ik maak voor mezelf? dat ik euh ja snap je,

het geloof in het toeval ofzo?

Sorry é

C: De rien, er is geen schoner schouwspel dan het gevecht van de intelligentie met een werkelijkheid die ze niet de baas kan. En die strijd is eeuwig, dat is toch prachtig?! Wat een discipline die de mens zichzelf oplegt, wát een wedstrijd!

N: We zoeken achter woorden, we zoeken, misschien achter oren, wie zijn wij tenslotte?
Nee! we hebben niet langer het bittere en de passie van zij die losgebroken zijn, zij die een nieuw geloof voor hunzelf moeten scheppen, een doel, een martelaarschap uit hun ongeloof!

M: Jongens effe serieus, genoeg quotes, ik ben hier echt..
dat puzzelt mij.

Zou dit allemaal echt zijn?

Ik weet niet, er is geen bronnenlijst.

C: Wel,

S: De mens wil graag verbanden leggen. Wij zijn daar goed in.

C: Ja, ik hoorde bijvoorbeeld dat men mijn dood een treffend voorbeeld van mijn filosofie vindt. Terwijl, ik ben gewoon per ongeluk tegen een boom geknald, en meer valt daar niet over te zeggen.

N: Men zegt dat ik al huilend een geslagen paard omhelsd heb.

C: Wat ik maar wil zeggen is..
Kijk, ik weet niet of de wereld een betekenis heeft die haar overstijgt, maar ik weet wel dat ik die niet ken. Mijn rede is beperkt, maar wat ik zie en voel, daar wil ik achterstaan. Ik voel mijn hart: dat bestaat. Ik raak de wereld aan: die bestaat. Tu comprends?

M: Niet helemaal.

C: Precies.

M: Curieus.

C: Dat ook ja.

M: En

JAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA!

Iedereen schrikt.

Het rode menske houdt een rode draad vast.

GEVONDEN!

Ze loopt naar voren, gaat op de rand van het podium zitten, benen bungelend, haalt breinaalden tevoorschijn en begint tevreden te breien.

M: Ah, mijn excuses, zij is euh..
zoekende.

Dan lijkt me dit ineens een goed moment voor de volgende scène!
Een tijd terug had ik het genoegen een lang gesprek met Roy Andersson te mogen voeren, en hij kon hier vandaag spijtig genoeg niet bij zijn, maar de volgende momenten zijn het resultaat van dit gesprek; in de geest van.

*De gordijnen gaan open.
Op het podium staat een rond podium.
Daarop staan twee muren, in een hoek van 120 graden.
Er is een koude verlichting, die weinig schaduwen geeft.
De muren zijn groenig. De tegels ook.
In de linkermuur is een klein raam, waarachter grijze lucht te zien is.
Aan een tafel zitten een man en een vrouw, met hun rug naar ons toe.
Tussen hen in staat een wereldbol.
De man draait de wereldbol, en stopt hem door zijn vinger er op te leggen.
Dan kijken ze naar de plek waar de vinger op staat, en schrijft de vrouw
iets op een vel papier.
Dit herhalen ze voortdurend.*

*De draaischijf draait.
Weer twee muren, in eenzelfde hoek. Beige.
Er hangt een telefoon aan de muur.
In het midden zit een man op een stoel, omhuld door een bombardon.
Hij luistert naar Basin Street Blues van Louis Armstrong, dat zacht
opstaat.
Wanneer de versnelling in de muziek komt (3'40) begint hij mee te spelen.
Aan de rechterkant staat een vrouw naar hem te kijken.
De telefoon gaat.
De man kijkt naar de vrouw.
De vrouw kijkt naar de man.
De man kijkt naar de telefoon.
De vrouw neemt oordoppen uit haar oren, loopt naar de muur en neemt de
telefoon van de haak.*

Vrouw:

..
joa
..
joa
..

joa
... ..
zeg dat wel.
..
joa.

*Ze hangt op.
De man start het nummer weer van het begin.*

*De draaischijf draait.
Hoek.
Onbestemd geel.
In de rechtermuur is een deur.
Aan de linkermuur staan vijf stoelen.
Er zitten drie mannen, telkens een stoel tussen,
in bruine pakken, met bruine leren aktetassen naast hun voeten.
Ze hebben elks een megafoon op hun schoot.
Dit duurt.*

Eén van de mannen:

..

De tijd vliegt hè.

..

*De draaischijf draait.
We zien weer het koppel aan tafel.
Ze kijken uit het raam.
Dan draait de man weer de wereldbol.*

De gordijnen gaan dicht.

M: Suus, Jij hebt geschreven over onze drang tot begrijpen die ook onze manier van kijken naar kunst is gaan beheersen. Kan je daar wat meer over vertellen?

S: Jazeker. Wij zijn op een bepaald moment gaan geloven dat achter het zichtbare een verborgen betekenis ligt. Daar heeft Freud het één en ander mee te maken. Alle zichtbare fenomenen zouden slechts ‘tussen haakjes’ zijn als het ware, en hierin moet men graven of hierachter moet men zoeken, om de ‘echte betekenis’ te vinden. Men vernietigt de originele tekst om naar een subtekst te graven. Men interpreteert. Alles, versprekingen, kunst, dromen,.. wordt zo een onderwerp voor interpretatie.

M: U heeft daar een essay over geschreven: *Against interpretation*.

S: Right. Maar ik wil even benadrukken dat dit over interpretatie in de kunst gaat. Ik ben niet tegen interpretatie in het algemeen. Interpretatie is voortdurend overal aanwezig, zoals u dat zo mooi zegt (*naar Nietzsche*) “There are no facts, only interpretations”

N: Wablief?

M: “Er zijn geen feiten, enkel interpretaties”

N: Ah ja. Dat heb ik gezegd ja.

S: Iedereen kan alles alleen vanuit zijn eigen beleving bekijken, en vindt daar vervolgens iets van, dus je zou kunnen zeggen dat alles een interpretatie is.

M: Ik zie rood anders dan jij rood ziet.

S: For example. Maar waar ik het over heb in dat essay is de interpretatie die onze moderne manier van begrijpen is geworden. Dat is een interpretatie die kunst tot mentale schema's van begrijpbare categorieën

terugbrengt. Het is kunst manageable maken. Door het terug te brengen tot de inhoud, en dat te interpreteren, wordt kunst getemd. Comfortabel gemaakt. Kunst interpreteren is altijd een verarming. Het is het werkbaar maken van de wereld by setting up a schaduwwereld van betekenissen. Krijgt hij toch nog gelijk, onze Plato.

M: Maar hoe zijn we daar geraakt? Wanneer zijn we die oerervaring dan kwijtgeraakt, toen kunst nog iets magisch was, een instrument voor het ritueel?

S: Wel, exactly bij Plato dus, bij de oude theorie dat kunst mimesis is, nabootsing. Een nabootsing van hoe wij de wereld ervaren; een imitatie van een imitatie, noch nuttig, noch waar. Vanaf dan ontstond de rare vraag over de waarde van kunst, want mimesis challenges kunst to justify zichzelf.

M: Het idee dat kunst nabootsing is brengt met zich mee dat er een nood aan verantwoording ontstaat? Aan rechtvaardiging voor zijn bestaan?

S: Yes, het westers kijken naar kunst is blijven hangen in dit idee van Representatie.

En daardoor is de vreemde idee ontstaan dat er een splitsing is tussen ‘inhoud’ en ‘vorm’, waar de inhoud van essentieel belang werd. Een work of art werd zijn inhoud.

Alas, we can never, we kunnen nooit die onschuld terughalen. From now till the end of consciousness, we are stuck with the task of defending art.

M: Maar dat zit dus in the eye of the beholder? Sorry, ik bedoel, dat is zich dus in de blik van de aanschouwer gaan nestelen, dat idee van het belang van een inhoud?

S: Het is de overmatige nadruk van dat idee, dat de Interpretatie meebracht.

Deze interpretatie is een bewuste act van de geest. Het is elementen uit het geheel pikken en die vertalen.

M: Omdat de oude taal niet meer in de nieuwe tijd paste?

S: Zoiets. De eerste vormen van interpretatie van kunst waren vaak een middel om waardevol oud werk te kunnen bewaren. De oude mythen werden bijvoorbeeld geïnterpreteerd toen het post-mythische bewustzijn de mens kwam opjagen met heel veel nieuwe vragen. Zo werd het overspel van Zeus met Leto bijvoorbeeld “de unie tussen macht en wijsheid”, omdat een verhaal over ‘gewoon’ overspel niet te verantwoorden viel. Veel verhalen werden een allegorie voor iets. De reis door de woestijn bijvoorbeeld, werd een allegorie voor de omzwerving van de ziel en zijn verlossing. Tekst werd aangepast aan de behoefte van toekomstige lezers. Zo werd werk, hoewel er niet herschreven of gewist werd, toch veranderd, door de er aan gegeven interpretatie.

M: Je zou kunnen zeggen dat de interpreta.. interpretator? Interpreteur?

S: Interpreter?

M: Ja, ik weet het Nederlandse woord even niet.
Dat die dus een nieuwe betekenis op iets plakt?

S: Hij denkt te verduidelijken door de “echte betekenis” te openbaren. Maar ik vind dat a shame, omdat het een vervanging is van dat wat er is, see? Het komt voort uit een ontevredenheid met dat wat er gewoon is. Interpretatie neemt te veel de zintuiglijke waarnemingen zomaar voor lief, alsof die enkel schil zijn, en gaat daaruit verder.

M: Er zijn natuurlijk genoeg kunstenaars die zelf een interpretatie verstoppen in hun werk.

S: Ja, maar ook hier krijg ik het gevoel dat er een dissatisfaction heerst, met wat er gewoon is.

Op een bepaald moment moesten regisseurs bijvoorbeeld als het ware ‘de code kraken’ van het stuk dat ze regisseerden. Dan stonden personages model voor iets groter, en daar konden ze dan mee aan de slag. In *A streetcar named desire* bijvoorbeeld, zou Blanche dan staan voor onze westerse waarden, overspoeld door de oerkrachten van het barbarisme, dat dan vorm kreeg in Stanley. En dan werd het werkbaar, dan ging het iets betekenen. Alsof een ‘gewoon’ menselijk drama niet genoeg is.

M: Dan wordt kunst een aaneenschakeling van metaforen?

S: Ja, als we over vorm en inhoud praten dan praten we over het werk in totaal. En zoals alle conversaties over iets totaal moeten we dan onze toevlucht nemen tot metaforen. En metaforen misleiden, want bijna alle metaforen zetten inhoud voorop, en de vorm wordt dan als a sort of decoratie beschouwd. Alsof het weg te nemen valt, of eerder nog, op de inhoud geplakt is.

M: Maar is een keuze van vorm niet vaak juist een versterking van wat je wil zeggen? Door meer nadruk te leggen op hoe je iets zegt in plaats van wat je zegt, heb je via via juist meer nadruk op wat je zegt?
Wow, dat kwam er niet super begrijpelijk uit, eh..

S: Nee, I get it, maar dit hele inhoud-vorm idee creëert zoveel afstand. Ik geloof in wat Cocteau al zei: There is no such thing als een decoratieve vorm. De vorm is de ziel.

*Tijdens de laatste paar minuten zijn de gordijnen opengegaan.
Op de vloer zijn twee techniekers te zien die voorbereidingen aan het treffen zijn.
Ze zetten spullen klaar. We zien microfoons, versterkers, opname-apparatuur, en nog meer machines.
In het midden zetten ze kleine blokjes in een halve cirkel, met daarvoor een klein plat vierkant doosje.
Techniekers af.*

M: Dan is het nu tijd voor wat muziek.
Speciaal voor u hebben ze een lange reis gemaakt, dit orkest, dat voor u de zevende symfonie van Beethoven ten gehore zal brengen.
Omdat er niet veel te zien zal zijn, mag u dit eveneens beschouwen als een pauze voor de ogen.

Ze haalt een doosje achter de bank vandaan, en haalt daar drie vergrootglazen uit, die ze aan de gasten geeft.

U bent niet verplicht deze te gebruiken, maar de mogelijkheid is er.
En dan nu, rest ons enkel nog te genieten van de wonderschone klanken van..
The Mini Midi Maxi Orchestra!

*Uit de coulissen komt een groep kaboutermannen en -vrouwen op, van rond de 10 centimeter groot, in avondjurken en smokings. Ze lopen naar de opstelling toe.
Het duurt even voor ze er zijn.
Ze gaan zitten. De reuzen op de bank kijken door hun vergrootglas naar de vloer.
De dirigent gaat op het platte blokje staan, en zwaait vermoedelijk met zijn stokje, dat valt niet goed te zien.*

De zevende symfonie, in A majeur, van Beethoven klinkt, en vult de ruimte.

Ik zie niks.
Dat is de bedoeling denk ik.
Het is wel een mooi beeld.
Dat is de bedoeling denk ik.

Dit duurt 43 minuten.

De gordijnen gaan dicht.

M: Welkom terug iedereen!
Bert, u stelt: Als de wereld begrijpelijk was

C: zou er geen kunst zijn.
Ja luister. We houden ons staande in de wereld, maar willen ook alles gretig in ons opnemen, en daar komt rusteloosheid uit voort, en daaruit kunnen kunstwerken ontstaan. Vergelijk het met een eiland waar de bewuste mens is aangekomen: het weten. Als je dat eiland doorkruist, vergroot en verrijkt, dan voel je de behoefte die belevenissen vast te leggen; dat kunnen dan creatieve uitingen worden.

M: Men deelt een soort levensontroering?

C: Zo zou je het kunnen noemen ja.
Men imiteert, herschept en deelt een persoonlijke werkelijkheid. Het is het gezicht van onze waarheden. En dat is ontroerend, al die verschillende gezichten, die diversiteit.
..
Hè, heb ik dit echt zo gezegd?

M: Dat is een beetje mijn interpretatie van wat je schreef.

C: Ah? Bon.

S: Wacht eens even, als ik het goed begrijp legt u ons dus woorden in de mond?

M: Ja, maar het zijn ook uw woorden geweest. Ze zijn via mij gepasseerd en ik leg ze nu weer in uw monden.

S: Maar u bepaalt het onderwerp?

M: Het is mijn talkshow.

S: Right.
Right.

M: Maar, we kijken dus naar een vormgegeven ervaring van een ander menselijk bewustzijn?

S: Je zou kunnen zeggen, als je het toch over de waarde van kunst wilt hebben, dat daar de waarde in ligt; in de expansie van onze blik op wat menselijk leven allemaal kan zijn. Het brengt een extensie van de sympathie naar andere Zelfen, naar andere domeinen en territoria of concern, andere dromen, andere woorden. Aandacht voor het Andere, attention is vitaliteit.

Ja, het is een ervaring die je deelt, en dat wordt dan weer een gedeelde ervaring, you see?

Het is daarom dat ik zo van leer trek tegen de inhoud-vorm splitsing. Een kunstwerk wordt zo al snel een statement. Een statement being made in a work of art, een zagezegd antwoord op een nooit gestelde vraag. En zo zet je kunst toch als iets nuttig weg.

Terwijl het dus eigenlijk een ervaring is. Art is not about something, it Is something. Hamlet gaat niet over the human condition, Hamlet gaat over Hamlet, die struggelt met een aantal diepmenselijke vragen. Art is a thing in the world, not just commentary about the world.

C: Maar u kan toch niet ontkennen dat het vaak verwijst naar en refereert op onze wereld?

S: Natuurlijk niet, dat doe ik ook niet, maar ik denk dat het niet bedoeld is om conceptuele kennis over te dragen.

M: Is het wel ergens voor bedoeld?

S: Exactly. Het is meer een ervaring van iets weten, die we in een vorm gieten, dan het weten zelf.

Wie een kunstwerk als een statement bestempelt gaat voorbij aan stijl en fantasie, om naar de inhoud te duiken. Alsof die fantasie enkel een mooie variatie is van ‘de realiteit’, die opgedoken moet worden uit de vorm.

M: Dat sluit aan bij uw uitspraak ‘Uitleg werkt verstikkend’.

C: Nou, daar blijf ik wel achter staan hoor, ook al zit ik hier lekker vanalles uit te leggen op de zetel, haha, non, ik bedoel, dat kwam inderdaad uit een gelijkaardige gedachtegang als uw statement- idee Susanne, een kunstwerk dat wil uitleggen pretendeert op een bepaalde manier dat zijn gezicht van waarheden Waar is, claimt iets groters, iets eeuwigs. Nee, ik vind de uitleg inderdaad onbelangrijk, het is de gewaarwording, die blijft.

S: For the sense in which a work of art has no content is no different from the sense in which the world has no content. Both are. Both need no justification, nor would they possibly have any.

N: Mooi gezegd.

S: Thanks.

C: Interessanter vind ik het een glinster te zien, een kleur, en te kunnen vermoeden dat dit een deeltje van een diamant is.

N: Ook mooi gezegd.

C: Merci.

S: Mag ik even onderbreken?

M: Natuurlijk.

S: Ik vind dat wij het opvallend vaak met elkaar eens zijn.

C: Dat vind ik ook.

N: Inderdaad, het is..

ik ben natuurlijk niet bekend met uw werk, op dat vlak heeft u een voorsprong op mij, maar ik kan me niet voorstellen dat wij in alle onderwerpen helemaal gelijklopend denken?

C: Nee zeker niet, ik heb ook wel degelijk punten van kritiek op bepaalde aspecten van uw werk,

S: En ik op dat van u.

C: Ah bon?

Maar het lijkt in dit gesprek niet over die dingen te gaan.

Euuu ja..

dat is omdat ik van dit gesprek geen zetel-
discussie wou maken.

Je gaat discussie uit de weg?

Nee, maar ik zoek het ook niet op, omdat

Omdat je geen standpunt in wil nemen?

Dat is het niet, ik had gewoon geen zin om een
discussie te schrijven,
ik wou liever een gesprek waarin

Maar jij bepaalt waar wij het over hebben.

Als ik zelf had mogen kiezen had ik het ook wel over andere delen van mijn werk gehad.

Met alle respect, maar sommige ideeën zijn in mijn tijd ook wel al gemeengoed geworden, of ja, ik ben daar mee opgegroeid, dus het leek me interessanter

Maar je legt ons dus woorden in de mond, je stuurt ons in een bepaalde richting, waarom?

Euh omdat ik omdat dit onderwerpen zijn waar ik op dit moment.. omdat dit in mijn hoofd zit en

En je laat ons deze dingen zeggen omdat je het enkel over deze onderwerpen wil hebben?

Ja.. wacht, nee..
Ja, maar het zijn woorden die uit jullie eigen werk afkomstig zijn

Moet je geen eigen mening hebben trouwens? Het volstaat toch niet dat je enkel dingen aanwijst?

Nee?
Maar ja, mijn ideeën zitten natuurlijk al in de keuze van waar we het

Maar je stuurt ze, onze woorden, als ik eens een zin mocht afmaken dan je gebruikt ze om een bepaald antwoord te verkrijgen, Aa!
daarom zijn wij uiteindelijk wat leven in de brouwerij!
het heel de tijd klaarblijkelijk SSST SHH
met elkaar eens, je vormt ons werk naar je eigen overtuiging.

Nee het is geen overtuiging

Heb je geen overtuiging?

Jawel, euh..
seg..

Wat wil je eigenlijk weten?

Ik euh, hoe bedoelt u?

Wat wil je horen van ons?
Waarop wil je een antwoord?

Ik weet niet ik denk

Je stelt toch vragen?
Wat wil je voor een antwoord?

Ik geloof niet dat ik geloof dat er één

Je zegt dat deze onderwerpen, deze ideeën, maar alleZ laat me nu toch eens uitspreken je interesse hebben,

Ja

Dus je zoekt gewoon bevestiging

euuuuh

Bevestiging van wat je al wist.
Van wat je al dacht te weten.

Niet per se, het is meer dat deze onderwerpen er
voor mij uitsprongen omdat ik
omdat het mij.. nabij ligt?
Is dat niet altijd wat er gebeurt als je leest?

..

Je gebruikt dus onze ideeën om je eigen werkelijkheid te onderbouwen?
Je ziet dus enkel wat je al dacht te zien voor je keek?

Ik
hu?
nee
wat?

Waarom stel je precies deze vragen?
Wat wil je weten?
Waarop wil je een antwoord?

Ik zei al ik geloof denk ik dat ik geloof, nee, ik
geloof niet dat ik geloof dat, nee oei, ik..
Er is niet echt een doel, zoals u zelf

Probeer nu niet mijn eigen ideeën als antwoord te gebruiken op mijn vraag

Jullie ideeën zaten ook al deels.. waren als deel van

Maar je verbindt ons toch voor een reden lijkt me. Waarom?

uh

Waarom heb je dan specifiek ons uitgenodigd?
Waarom niet iemand anders?
Waarom geen oude griek bijvoorbeeld?

omdat
omdat

Waarom zijn wij hier?!

OMDAT JULLIE VANBOVEN OP MIJN
BOEKENSTAPEL LAGEN!
DAAROM!

..

Voila.
Zijn er nog vragen?

..

Dan denk ik dat ik de volgende scène aankondig.
Of ja, het is niet zozeer echt een scène, als meer..
ja wat is het..
het zijn richtlijnen voor een uitzicht.
Die wij mochten ontvangen van Andrej Tarkovsky.
Hij zei dat het geen introductie behoeft, ik moest maar één ding zeggen:

The zone
is just
the zone.

Gordijnen open.

De ruimte ligt vol heuvels van zand.

De ruimte is breder en dieper dan het podium.

Er zijn zuilen te zien, we weten niet hoe diep die verankerd zijn.

In de verte schemert een licht, dat van buiten lijkt te komen.

Het menske, dat nog zit te breien op het voorpodium:

ТИХИЙ

Verschijnt op de boventiteling:

‘It’s quiet’.

*Dit duurt
een onbepaalde tijd.*

Gordijnen dicht.

Wat is dit eigenlijk?

Wat?

Een lecture? Een script?

Gij leest toch nergens wat ge moet zeggen?

Essay? Probeersel? Vertelling? Droom?

M: Albert, u noemt de scheppende kunstenaar de meest absurde van alle figuren.

C: Werk maken ‘voor niets’, weten dat je schepping geen toekomst heeft, en bewust zijn van het feit dat dat in de grond van de zaak net zo weinig belang heeft als het maken, maar wel het delen waard. Dat is het. Kleuren geven aan de leegte.

M: Een good-will naar illusie toe, zoals jij het ooit noemde Fred.

N: Pardon?

M: Pardon, ik bedoel

N: Het is rust in die rusteloosheid ja. Rusten van onszelf. En stilstaan en neerkijken op onszelf. Niet neerkijken, maar als, wie ein euh, boven..

M: Vogelperspectief.

N: Fogelperspektiv, ja, een beetje dat. En de zot herkennen die verstopt zit in onze passie voor kennis. Nu en dan vreugdevol zijn in onze zotheid, zodat wij verder vreugdevol kunnen zijn in onze wijsheid.

M: U zegt ook dat de kunsten een ontsnapping zijn aan, zoals u het stelt, het starre regelmatige web der begrippen.

N: Ja, wat mooi is daaraan, aan de mens die mag verzinnen, is dat het intellect dan eindelijk niet in het teken van dienstbaarheid staat. Nooit is het intellect behendiger en rijker dan wanneer het mag gaan spelen met wat voorheen een vaststaand construct leek. Het intellect is dan eindelijk vrij. Dat construct van begrippen, waar de mens zich normaal aan vastklampt als een werktuig om zich mee door het leven te slaan, wordt nu een speeltuig.

M: Denkt u dat zo'n andere manier van kijken te trainen valt?

N: Ik denk dat het waardevol is te proberen dingen anders te bekijken. Van zo'n grote afstand of van zo dichtbij dat je er zelf dingen in moet gaan zien. Of van opzij. Kijk als ware het in een kader ingekaderd. Plaats ze zo dat ze zichzelf vermommen. Laat ze zich ontmaskeren in andere perspectieven. Kijk ernaar door gekleurd glas. Kijk ernaar in het licht van zonsondergang. Versier ze met een oppervlak dat doorschijnend is. Geef ze een nieuwe huid.

M: Over dingen in het licht van een nieuwe situatie zien gesproken, uw boek *De Pest*, Bert, is door de huidige situatie plots een bestseller geworden.

Men is geïnteresseerd in uw verhaal, dat ook gaat over hoe mensen zich gedragen in een benarde, vreemde, vervreemdende situatie.

C: Ja, die vraag krijg ik tegenwoordig vaak. Zo zie je maar, la fiction est le mensonge avec lequel nous racontons la vérité.

Voor mij ging dat boek vooral over het Franse verzet in nazi bezet Frankrijk, maar ik begrijp het wel. Het gaat in alle geval over iets groots dat doordringt in alle lagen van de bevolking, en in dit geval over de hele wereld, en dat brengt een nieuw soort bewustmaking met zich mee ja. Mensen reageren heel verschillend. Men gaat ook over het Lot nadenken, wat dat dan ook moge betekenen.

M: Dat wat ons overkomt?

C: Ja, maar men denkt dan vaak aan negatieve grote dingen, terwijl, geluk overkomt ons toch ook?

N: De purperen melancholie van het geluk.

C: Ik vind het interessant om te merken dat wij vaak, in momenten waarop wij terugvallen op onszelf, weer helder voelen wat onze passies zijn, waarmee wij ons leven levendig willen leven.

M: We hadden het in het begin over het absurde gevoel, het 'wat is dit?' dat ons kan overvallen als we ons plots bewust worden van een patroon van gewoontes enzo. Nu, in de huidige situatie, waarbij veel gewoontes zelfs wegvallen, waarbij de woorden 'stilstaan bij' vaak gebruikt worden, zouden we kunnen zeggen dat dit absurde gevoel op wereldschaal plots erg aanwezig is?

N: Is de komedie van het bestaan zich nu nog steeds niet bewust geworden van zichzelf?

Denkt men nog steeds in tragedie-vorm, alsof het de bedoeling is? Het is niet de bedoeling. De bedoeling mag dan wel de geschiedenis gevormd hebben, uiteindelijk heeft de natuur altijd de bovenhand op de grote leraars van de bedoeling.

M: Ok, maar je zou wel kunnen zeggen dat, door deze situatie, er dingen naar boven of naar buiten komen, waar we, als de trein gewoon was voortgestoomd, nooit op gekomen waren. Zoals uw collega al aangeeft, een herontdekking of verscherpt aanvoelen van bepaalde passies.

N: Ja, maar dat komt niet uit het niets, het zit al in de benaming: naar buiten komen, naar boven komen. Het zit dus al in ons maar Zie! vaak niet geweten tot er bepaalde tijden aanbreken. Wij hebben allemaal verborgen tuinen in ons. We zijn allemaal vulkanen, die hun uur van uitbreken kunnen hebben.

En dat is wat passie is, passie kan ontstaan omdat er ruimte is voor het irrationele. Het is het hart dat het hoofd in springt, omdat een gevoel zo intens is dat het intellect er stil van wordt.

M: Het is zo dat het gebrek aan kunnen plannen vaak, in plaats van rust, juist onrust met zich meebrengt.

N: Het gebrek aan een plan?

O!

Was dat de bel? Verduveld!

De dag begint en de dans begint en wij kennen onze routes niet!

Wij moeten dan improviseren-de hele wereld improviseert zijn dag.

..

Kijk, voor velen is werken een manier van bestaan. Maar wij moeten ook zonder werken kunnen bestaan. We moeten leren de verveling te omhelzen. We zijn het gewoon geworden haar weg te jagen en uit te schakelen. Echter, is zij niet juist de kalmte van de ziel die voorafgaat aan gelukkig reizen, een dansende bries, en nieuwe inventies? Banger zou ik zijn, van werken zonder vreugde, dan van verveling.

M: Misschien zijn we het ontwend dat ons denken zoveel ruimte krijgt.

N: Precies. Dat was in mijn tijd al zo, ik kan me maar in beperkte mate voorstellen hoe het in de toekomst, of ja, uw heden, gesteld is, maar wij denken te gehaast. We denken onderweg, terwijl we met andere dingen bezig zijn. Zelfs over de grootste en pijnlijkste zaken kunnen wij meteen nadenken, zonder voorbereiding. Het is alsof we een onophoudelijk draaiend machientje meedragen in ons hoofd, dat altijd werkt, zelfs onder de meest ongunstige omstandigheden.

M: Maar naast dat bewustzijn, heb ik ook het gevoel dat het lichaam meer, no pun intended, ademruimte krijgt. Dat er meer, om maar weer eens de term te gebruiken stil gestaan wordt bij onze lichamelijkeheid. En ik krijg het gevoel dat het fijn zou zijn als die eeuwige scheiding tussen die twee eens zou vervagen. Dat we, hoe zeg ik dat goed, dat we ook een bewust lichaam hebben.

S: Dat gaat trouwens hand in hand met onze distinctie tussen Gedachte en Gevoel. Waarom doen we dat? Thinking is a form of feeling and feeling is a form of thinking.

N: Ja, ik heb me al vaak afgevraagd, vooral na een periode van ziekte, of filosofie niet gewoon een interpretatie van het lichaam is, en een misinterpretatie bovendien. Terwijl de geest doorheen de tijd is opgewaardeerd, blijft het misverstaan van het lichaam, en ik heb het hier niet over anatomie, bestaan.

We vergeten dat het bewustzijn ook maar een stuk natuur is, dat logica maar een klein deeltje in een veel breder krachtveld der menselijke communicatie is. Het bewustzijn is een hulpmiddel om het leven te kunnen leven. Ten overvloede; de wereld is niet stabiel. En met ons denken creëren wij stabiliteit, het is een manier om de werkelijkheid leefbaar te maken.

M: Zet ik, ik bedoel, zetten wij het bewustzijn te veel op een podium?

N: Kijk, wij zijn ons bewustzijn als de essentie van de mens gaan zien, als dat wat eeuwig, absoluut, en vooral uniek is. Maar het bewustzijn is slechts de laatste ontwikkeling van het organische, en dus bijgevolg nog het zwakste. Maar door deze overwaardering, deze misconceptie van het bewustzijn, omdat we dachten 'het al te bezitten', is verdere groei ervan tegengegaan. En voor een functie volledig ontwikkeld is, is het een gevaar voor het organisme. Veel mensen breken hierdoor veel vroeger dan nodig zou moeten zijn. Gelukkig is er nog het lichaam, en onze instincten. Als deze instincten niet veel sterker waren dan het bewustzijn, was de mensheid al lang ten onder gegaan.

C: Ja, het oordeel van het lichaam is in zaken van belang even belangrijk als het oordeel van de geest. In de gehechtheid aan het leven schuilt iets wat sterker is dan het overdenken van de ellende op deze wereld. Het is het lichaam dat terugdeinst van verdwijnen in het niet. En dat is omdat we wennen aan het leven voor we wennen aan het denken. Het lichaam heeft een voorsprong op de geest die niet in te halen valt.

N: Het is, mag ik hier even een zijsprong maken?

M: Natuurlijk.

N: Ik begrijp dat het angstig.. angstiggevend?

M: Eng?

N: Ja, eng kan zijn, de bewustwording van zichzelf. Want dan merkt men dat men ook een heel leven kon leven, denken, handelen, voelen, willen,.. zonder dat bewustzijn, dat nu onder een theaterspot gezet wordt.

Wat is dan het doel van bewustzijn, kan men vragen, als het eigenlijk overbodig is?

Volgens mij, als jullie naar mijn antwoord en zijn misschien extravagante veronderstelling op deze zelfgestelde vraag willen luisteren, zijn de subtiliteit en kracht van het bewustzijn altijd in verhouding met de capaciteit tot communicatie van een mens.

Die capaciteit is dan weer in verhouding met de behoefte aan communicatie.

Waar de behoefte en nood mensen er toe aanzet met zijn medemens te communiceren en elkaar gezwind en subtiel te begrijpen, is er een surplus van de kracht en de kunst van de communicatie.

M: Een toename?

N: Ja. Daaruit concludeer ik verder, aangenomen dat deze aanname correct is, dat bewustzijn algemeen enkel ontwikkeld werd onder de druk van de noodzaak tot communicatie.

Waar het nuttig was van mens tot mens, heeft het zich enkel ontwikkeld in verhouding tot zijn nut. Bewustzijn is dus een verbindend netwerk tussen mens en mens.

Onze gevoelens, handelingen, gedachtes, bewegingen, komen in de periferie van ons bewustzijn, en dat is enkel een gevolg van onze behoefte aan hulp en protectie van anderen. Om onszelf duidelijk te kunnen maken, hadden we er nood aan onszelf te 'kennen', onze gebreken, behoeftes. Te weten wat we voelden en dachten.

De mens denkt onophoudelijk, maar wanneer dat denken zich bewust is geworden van zichzelf is maar een klein deel, een oppervlakkig deel van het menselijk denken, want het gebeurt in woorden, tis te zeggen: in de symbolen voor communicatie.

De ontwikkeling van de spraak, en het bewustzijn, zijn dus hand in hand gegaan.

M: Je zou dus kunnen zeggen dat taal ontstaan is vanwege onze behoefte aan samenzijn?

N: Dat zou je kunnen zeggen, als je mee dit denkpad opwandelt.

Het is natuurlijk niet enkel spraak die als brug dient tussen mens en mens. Er is nog een hele wereld aan blikken en gebaren, maar dat is een ander verhaal.

Wat was je vraag nu weer?

M: Vraag?

N: Over het lichaam.

M: Ja, ik weet het zelf niet echt meer, ik stelde me vragen bij de splitsing bewustzijn-lichaam denk ik.

N: Het is natuurlijk moeilijk daarover na te denken, omdat we er over nadenken. We zijn geen kikkers die je zomaar kan ontleden.

S: Maar dat is juist zo great, that we méér zijn, en krachtiger, en dieper, dan wat we zien. Meer dan het meubilair van ideeën dat we gevormd hebben in our heads.

C: En het gekke is, vaak wordt logisch denken als de makkelijkste manier van denken bestempeld. Maar het is niet makkelijk. Of, het is wel makkelijk, maar bijna onmogelijk om tot het einde logisch te blijven denken.

M: Zullen we hier anders uit komen?

C: Een lichaam dat genezen is komt anders naar buiten ja. Zal, terwijl het zijn littekens voelt rekken, de eerste schep buitenlucht misschien net iets langer vasthouden.

N: Herboren. De huid is afgegooid. Gevoeliger zal deze herboren mens zijn, goddelozer, met een verfijnd gevoel voor vreugde, een tong die verscherpt alle goeds zal hersmaken. Bereidwilliger, op een vrolijke manier, een kinderlijk gevoel van vreugde, ja! Wat weerzinwekkend was is nu plezier. En wij, herstellenden, wij zullen een nieuwe kunst behoeven. Licht, vluchtig, brandend als een heldere vlam in een wolkeloze hemel.

Gordijnen open.

De vloer is leeg.

In het midden staat een sokkel met een lamp op.

Er komt een vrouw op.

Ze loopt naar de sokkel toe en legt haar hand op de lamp.

Er komt een geest uit de lamp.

Hij snakt naar adem en ziet blauw.

Vrouw:

U hoeft niet blauw te zijn wat mij betreft.

De geest verandert en ziet er nu exact uit zoals de vrouw:

U mag drie vragen stellen.

V: Zie ik er echt zo uit?

G: Ik weet niet wat gij ziet nu, maar dat zou kunnen ja. Nog twee.

V: Twee wat?

G: Nog één. Vragen. Ik zal die laatste even door de vingers zien. Nog twee.

V: Is dat niet met wensen normaal?

G: Naja, wat is normaal. Nog één.

V: Wat.. Zou het zo zijn om een tweeling te zijn?

G: Ik denk het niet.

V: Ik vraag me soms af

G: Uw vragen zijn op.

V: Ja, maar ik dacht dat we misschien een gesprek konden voeren?

Ik vraag me soms af of we er niet bij kunnen, of dat er niks is om bij te kunnen.

G: Maakt niks uit.

V: Dat is toch een groot verschil?

G: Nee. Tomato tomato.

V: A. O.

Er komt een vrouw op, die zichzelf slap voortsleept. Haar mond hangt open.

Vrouw: braaaains.. brainnzzzzss..

Ze duwt een metalen serveerwagen voor zich uit, waar een gouden bord en stolp op staan. Ze verliest wat hompen vlees onderweg.

Braaaainnnss

Ze stopt, en heft de stolp op. Op de gouden schaal ligt een brein.

De vrouw en de geest kijken ernaar.

Dan verdwijnt de geest, op een leeglopende ballon manier.

Gordijnen dicht.

M: En dan nu een vraag voor u allen, wat doe je

GODVERDOMMEEEEEEE

euh, wat doe je

GodmiljaardeNONDEF000K

Wat is dit?

Het rode menske staat op de rand.

Ze houdt een rood lapje naar boven, dat gerafeld is, en vol gaten zit.

Wat is dit?

Ik heb een rode draad gevonden en dan valt er nog niks van te maken?

Is dit het dan?

Waar is

waar

godverklote.

Waar is trouwens het uiteinde ik durf niet te knippen.

einde

uit

uiteindelijk ja

ik dacht dat ik iets in handen had

ik dacht dat ik er wel iets van kon breien

van deze wirwar

ik wou er iets van maken.

blijkbaar heb ik dus toch een verlangen naar een Gevoel van Geheel

màg het?

naar een holisme (al is dat weer een hol isme)

een navelstreng

een verbinding met al de rest

waar is den tijd!

dat het knippen van de lijn het begin was

en waar zijn jullie?

ik zie niemand

het is hier zo stil

en dat oog

O

dat oog

open

't gaat niet meer

dicht

dat oog
dat weet heeft van zijn eigen weten
van z'n eigen wetten van grenzen
ik wou zo graag
my kingdom for een ooglapje
maar alles zit vol gaten
een lapje voor dat oog eeuwig open
als een verse wond
al is het maar een doekje voor het bloeden

O
oog
starend
in licht en donker
in nacht en ontij
als de kleine oogjes al dicht en moe
van dag vol doen
als de kerkklok en ik
elk uur een date
doîng doîng doîng
how you *doing* girl?

een spot op alles

O
drama

O
clair obscur

Doe dan dicht

nee
toe dan doe dan toe
dat gaat niet
waarom niet
dan is er niks
dat weet ge toch niet
precies

maar zeg het WAAROM NIET
HET KÁN NIET
WAAROM NIET ZEG HET
KAN NIET
TUURLIJK WEL MAAR GE WILT NIET
DAT OOK
WAAROM
WAAROM WAAROM
KOMAAN ALLEZ SEG!
OMDAT HET EEN HOLLE FRASE IS!
GIJ BENT EEN HOLLE FRASE!

...Touché

HORROR
ACTION

Als kleuter, het is één van mijn oudste herinneringen dus ik moet nog klein geweest zijn, is er een periode geweest waarin ik bang was om te gaan slapen. Want als het donker werd, en ik lag alleen, hoorde ik wat ik de Jager noemde. Een stampend geluid, zijn voetstappen in de gang, luider en luider tot hij stopte voor mijn deur. Ik was er van overtuigd dat de Jager mij wou komen halen, al wist ik zelf niet wat dat betekende. Ik stak mijn hoofd onder de deken, zo stil mogelijk liggen wachten, en na een tijdje werd het stampen zachter en ging de Jager weg. Pas jaren later, toen ik het stampen nog eens hoorde, besepte ik dat dat het kloppen van mijn eigen hart was.

wat is dat met die grenzen

waar we steeds tegen botsen

weg er mee

ik steek over

gedaan met helder denken

here comes troebel

welkom
in het bardo
ik ben hier uw bard O!
luister
want ik fluister niet
ik zeg het lekker hard *ooooooooow!*

lolololo
lalalalalaaaaa.
wazzaaaaaaaaap

let's go apeshit!
dig into the dirt into the earth
tot je zwart ziet
let's go ape!
shit
wat wat wat wat wat wat wat wat?
dit
is waar ge in zit

spielerei
luchtspiegeling
fata morganaaaaa

hey!

morgane le fey

what's hidden in this lake of life
excalibur?
zwaard in de steen rip it out
look at me baby
I dont need a crown to be the queen of my life
see?

what's hidden in this lake of life
ness ness nessie?

monster of loch loch
long lost dinosaur
bouw pakket van botten op en
baby hear me roar roar

dames en heren dan volgt er nu een cliché uitspraak: het leven is een strijd!
maar wie is dan mijn tegenstander? ikzelf?

Scène!
een boksring
daarin: Ich tegen ich
Gevecht! Gejoel! Gejuich!

pats boem

boks op mijn eigen bakkes prettig
de vloer al snel vol rode plekken
vettig

paf *pak aan* vuist tegen eigen smoel
we don't talk about the fightclub baby thats the first rule

except

now we do

uren later
ik ben even sterk als mij
dus daar sta ik, tegen me aangeleund hijgend bloedend uit vele wonden
publiek al lang naar huis wegens saaaaai dit kan nog eeuwen duren zo

nee

een krijger wil ik zijn!
als in amazone in woud
waarbij het gevecht een dans is
beweging in trance is
één met de omgeving geest en lijfke in balans is

ik wil niet op het zelfgebouwde podium van de zelfverklaarde martelaren gaan staan om te gaan liggen:

aaaaaaaaaim sooo saaaaaaad
ai ai ai'm in pain

oei waar doet het zeer?

eu it's my..... spleen

nee van de doornenkrans van de lijdensweg zijn de bloemen weggesneden

een roos is een roos is een roos is een roos | is een roos is een roos is een roos is

geur en doorn en kleur in één
zijn wij meer dan de som onzer delen

hé? jullie zijn ineens zo klein?

o nee, ben ik weer aan het preken geslagen?

oei ja, ik zit in een ivoren toren

blaas daar van af

uit de hoogte

blaas bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla bla van de toren

van Babel

was dat geen stad?

wat?

was dat geen stad?

wat?

die toren, was dat geen stad?

hé?

laat maar babbel maar voort

ok, dus ik storm die wenteltrap af

djeezes hoe hoog zit ik eigenlijk

daal ik af

gelukkig heb ik geen hoogtevrees

maar het uitzicht! ik ga het uitzicht missen!

zorgen voor later

komaan komaan

laat ons naar beneden gaan

blaas blaas

wolverine boots

biggetjes in stenen huizen

onszelf versto

als schatten in kluizen

maar aub blaas mij omver

ik wil niet onwankelbaar zijn

on this onstabile stone

I will build my church

en dat oog?
ziet u
dat oog ziet alles

the eye! the eye!

burning in the sky
never sleeping
asking why

en ik sluip rond
als een kleine gollum van de lage landen
onweerstaanbaar aangetrokken
tot die vlam
relationshipstatus: it's complicated
my precioussssssssst

i'm talking
to my shadow and my echo

O
dear
it's a strange world isn't it?

vul de gaten met blaten blaten
razen razen de mazen van het net
spinnenweb gespannen draden
en maar raden en maar raden

ah Arachne ach ocharme
arm gestraft kind
voor eeuwig wevend hangend in de wind
en in't labyrinth
Ariadne waar is den draad?

hoe kom ik hier
uit

kwijt

ik ben

iets kwijt

het

ik ben

kwijt

wat

pluralisme, hedonisme

hey hey hey!

altruïsme, feminisme

hey hey hey!

masculinisme, schizofrenisme

wacht, dat is geen woord
hoor wie het zegt

..
oké touché

hey hey hey!

anarchisme, fenomenologisme

hey joehey!

alcohol

activ

dada

can-ni-bal!

expression

nihil

absurd

in-di-vi-du-al!

decadent

hol

human

exis-ten-ti-al!

OOOO

het is me wat het is me wat

tralalalalaaa

et cetera et cetera

blablablablablaa

blablaisme

misme

bloot sta ik
 in deze rivier
 en ik denk
 ik ben
 hier
en dit water ook
voortdurend stromend
 nu
 nu
 n u
en ooit! pis van dino's
 drank van Händel
 Ophelia's bed
 wacht was dat geen fictie?
want verdampt en gestegen
verdruppeld en gevallen
 en meer nog!
 ooit
van de sterren afkomstig *ja!*
ijskometen *vroeger, vroeger, vroeger nog dan 'vroeger'*
naar de aarde *knal boem!*

en nu
sta ik
in buitenaards

ik neem adem
 kopje onder
 dikkopje krijgt zwemvliezen

 duik onder

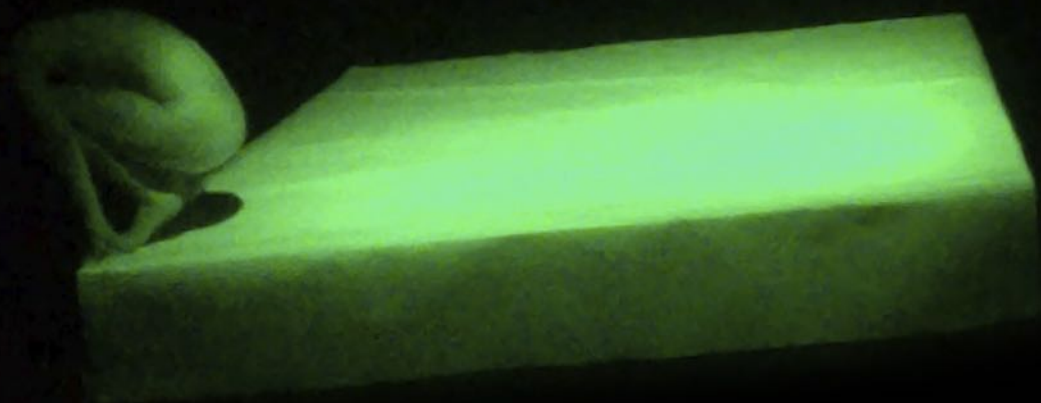
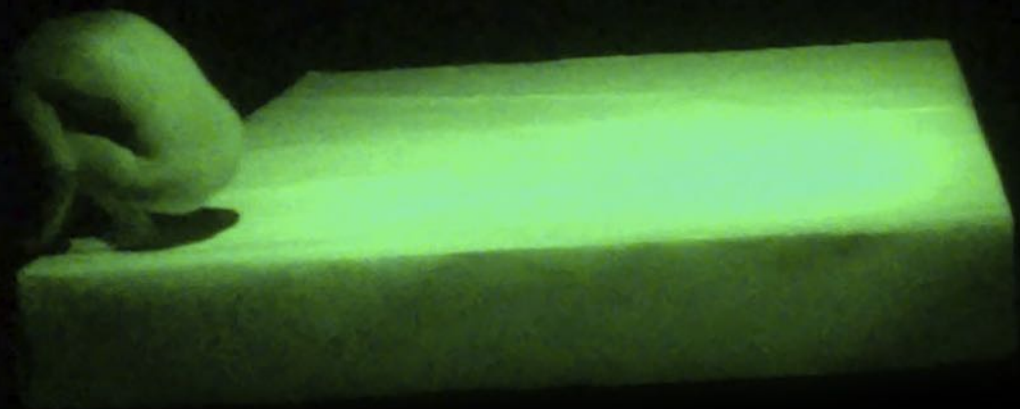
 bewuste

O
extraterrestrial terra
je t'aime
dus... JA
trompe l'oeil of niet
dit
is
ook
echt
poets de plaat O
met uw grottencomplot

O
waarheid
O
leugen
O
kleine pinokkio

spring!

P: *(looks around)* I can move!
(slaat handen voor mond) Ooooo I can talk!
(staat op) I can walk!
(falls down)
Stralende ster: yes Pinokkio, I have given you life
P: am I a real boy?
Licht: you will have to choose
P: but how will I know?
L: your conscience will tell you
P: what is conscience?
Jiminy cricket: O boy

ik wil dansen
als een duvelke uit een doosje

burn baby burn disco inferno

op de puinhopen van de rede
op de ruines van onze fundamentloze kastelen

ik wil de nacht openknallen
dansen op deze uit de kluiten gewassen klomp
zet op de zotskap zot zet de kap op

omhels mijn vlees

en dans
en hou u vast of ge vliegt er af hou u vast want de wereld draait zot de wereld draait zot zot

O
duivelse komedie!

here we are
once again

stuck here in the middle

decors vallen brokkelen gaten in de nu lege vloeren
alles weg vacuüm gezogen geen zuurstof stof stof licht of huilt het masker?
niet te zien in deze mas mas maskerade

(O
mannekes toch, ziet daar is?
weer een mooi exemplaar van de homo temptatis)

O
Subliem!

Behold the final frontiers!

Dit is beyond!
Woooooow I don't know what to say!

O
horror plus

harmony!
finally

(O
overdrijving)

en zo vliegen wij
van ennui naar esprit
't is toch allemaal ook wel amusant no?
geen geparfumeerde hautaine zakdoek tegen de neus meer
nee snuif de stank in zijn volle vettigheid
snuif smaak
snuif temperatuur
O
don't you know
life is just a fart?
it stinks
but its funny too

O
oog
't is oké
I
exist
(exits)

is dit pauze?

wat is dit?

wel wakker blijven hè!
Hu..? jaja dat vind ik ook

ik zie precies iets
wat?
ah nee, toch niet

ik ook

ik eigenlijk ook

ik heb iets gevonden
wat wat wat
hier

wat doet ge?
ik zoek iets
wat?
weet ik niet zeker

hier!

waar?

wat?

nee niks

Aha!

ik zie niks

oei?

zijn we er bijna?

waar zijn we eigenlijk?

zijn we er eindelijk?

ik heb iets!

nee dat ben ik

ik heb honger

HOE LANG NOG?

O

a

komt hier geen eind aan

wat een chaos

doe niet zo uit de hoogte

hoezo?

doe nu niet alsof ge alles alleen maar overschouwt ook gij staat er middenin

ja dat zie ik

neeeee dat ziet ge niet dat ziet ge niet!

et cetera et cetera et ceteraaaaaaaaaaaaa

hear hear!

nee, luister!

waar?

○

zijn er hier muren?

muren?

ik denk het niet want ik hoor geen echo

ik hoor geen echo

was dat geen echo?

nee

nee

nee

dat was een herhaling

o, een herhaling

volgens mij zijn hier g

ja! hier kunnen w

kent er iemand misschien een verhaal?

salu

ik kan wel iets vertellen als ge wilt

ja alstublieft

Er was eens, een wandelende tak. En die was heel klein, zo klein als een lucifer. In het begin, toen heel het nest nog twijggjes waren, viel dat niet zo op. Maar toen alle broertjes en zusjes gingen groeien, en uitgroeiden tot mooie stevige takken, begon het op te vallen dat hij heel klein bleef. En alsof dat al niet erg genoeg was had hij ook maar vier poten in plaats van zes. Zijn ouders deden niet moeilijk, maar ook niet makkelijk. Ze waren nogal hard, of ja, niet echt buigzaam. Hij mocht met alles meedoen, maar omdat hij twee poten minder had liep hij nogal snel achter.

Op een dag was de familie op wandel. En onze kleine liep vanachter, hij rende. Om bij te blijven was hij altijd aan het rennen. Toen struikelde hij over een steentje en viel op de grond. Tegen de tijd dat hij overeind geklauterd was, was zijn familie al lang uit het zicht. Toen ging onze kleine op het steentje zitten en zuchtte. Zuchtte een lange tijd. En toen is hij opgestaan en een andere kant op gewandeld. En voor het eerst in zijn leven kon hij wandelen, omdat hij niet moest rennen. En voor het eerst in zijn leven kon hij naar boven kijken, en naar de grond waarop zijn pootjes liepen, omdat zijn voelsprietten niet meer enkel rechtdoor en een beetje schuin naar boven naar de achterkant van zijn laatste familielid moesten kijken. En wat hij zag overdonderde hem.

En toen??

Hoe bedoelt ge?

De rest?

Ja, dat is een lang verhaal.

En?

Ik weet ook niet precies wat er allemaal gebeurt. Het middenstuk is niet helder.

Maar het einde? Kent ge wel het einde?

Hm.

...

Onze kleine tak is een studeerkamer in gewandeld op een bepaald moment. En hij heeft het gevoel dat de mens die daar in de ochtend binnenloopt en in de avond weggaat belangrijk werk doet.

Op een dag is er een stroompanne. Net op het moment dat de mens een doorbraak lijkt te hebben. De mens wou net iets opschrijven, een eurekamoment, na maanden zwoegen en denken. En dan valt alles uit. Gevloek vult de ruimte. De mens zoekt naar verlichting. Hij vindt op de tast een doosje lucifers, opent het met trillende vingers, almaar het idee herhalend in zijn hoofd, zodat het niet wegvloeit, niet kwijtraakt in het donker, leeg. Het doosje is leeg. Paniek, de mens panikeert. Stommelt door de ruimte, op zoek naar ander licht, vindt er geen, vloekt weer. Struikelt weer naar de tafel. En daar heeft onze kleine ondertussen zijn weg gevonden.

Hij laat zich oppakken, hoort de kreet van opluchting.

En dan voelt hij hoe de zwavel zijn scalp er af schraapt, en pen en papier belicht.

Woorden.

En dan??

Dan dooft hij uit.

Maar wat wordt er geschreven?

Wandelende takken kunnen niet lezen.

Maar wat is het Idee dan? Dat idee van die mens?

Dat weet ik ook niet.

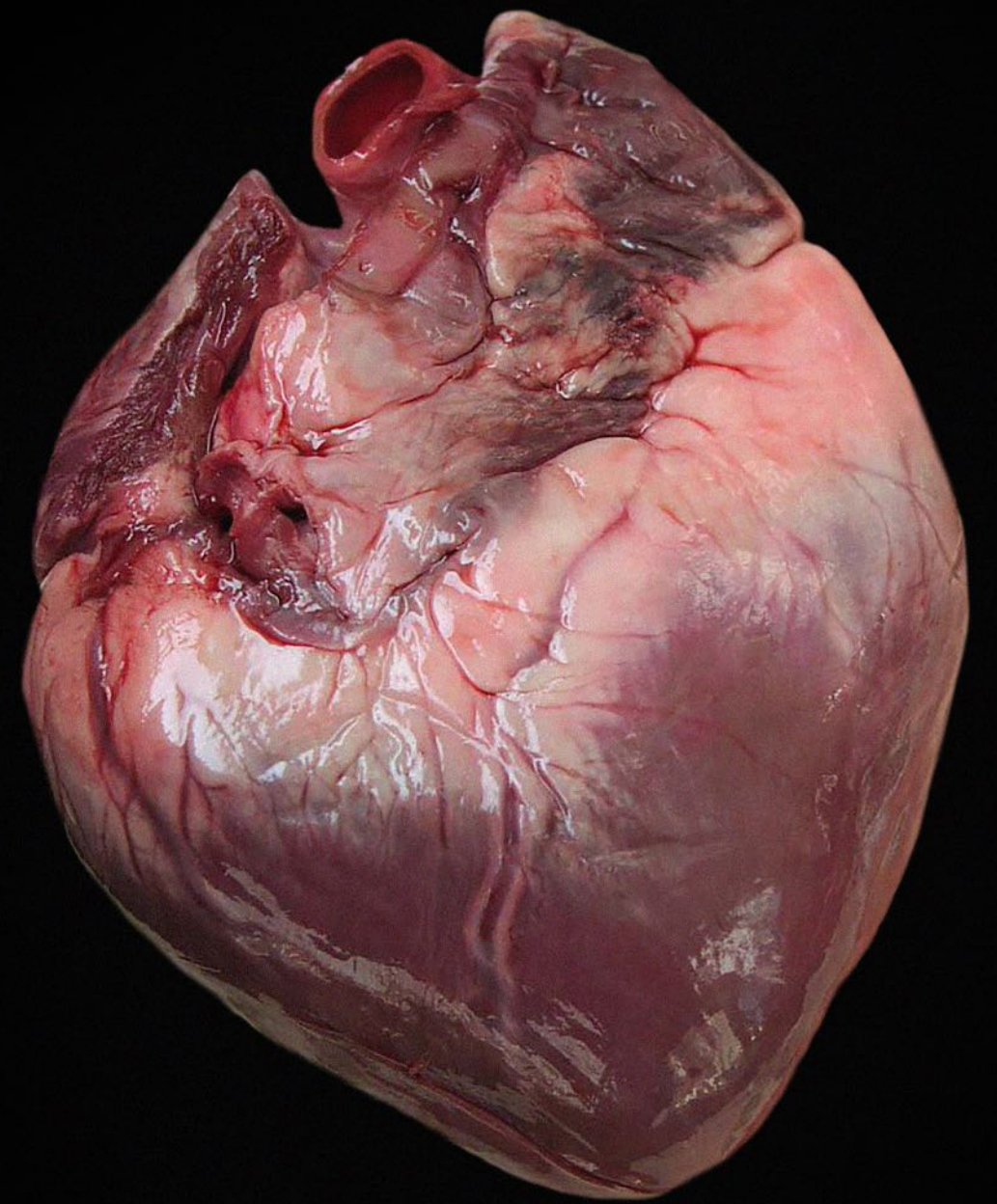
Maar was het uiteindelijk echt belangrijk?

Dat zou kunnen.

stil hier hè

klop klop

wie is daar?

kom binnen

Ik ben afgedaald in
en ik heb gezien r
Het zit ongeveer
Om te beginnen of zo?
en dat verder ja? zijn.
en zo zit het.
Ziet u?

Here we are
now
klein menske
nietig maar niet niks
Een vlam
eeuwig brandend
het goddelijk vuur
gestolen uit de hemelen
om hier
hier
op aarde
mens
bewust te kunnen zijn
vlam vlam
aloude vlam

oud nieuw oud nieuw oud nieuw oud nieuw oud nieuw oud nieuw oud nieuw oud nieuw
burn baby burn
disco inferno!

En ik weet
my vanished twin
in rood verloren
voor altijd meegedragen
boven linkerschouder
als een gloeilamp
een idee
van niet-zijn en wel zijn tegelijk

Kijk!
ik ga vlammen
blam blam
ready?
nooit
top, let's go!

TIEN
NEGEN
ACHT
ZEVEN
ZES
VIJF
VIER
DRIE
TWEE
ÉÉN

KNAL!

a!tà!tà!tà!tà!tà!tà!tà!tà!tà!

rrrrrèkketekketekketekketekketekketekketekketekketek

BO

BOHEM!

BAAAAAAAAAAM

Amai, hebt gij die oordoppen nog?
Hier. We zijn er bijna denk ik.
WAT?

IK DENK DAT HET BIJNA KLAAR IS WE ZIJN WEER BIJ HET BEGIN!

Welkom

Mijn naam is

Romy Moons

I was born

on the first

of the first

of the year one

nine

nine

one

under the fireworks

boom boom

boemboem boemboem boemboem

boemboem

boemboem boemboem boemboem

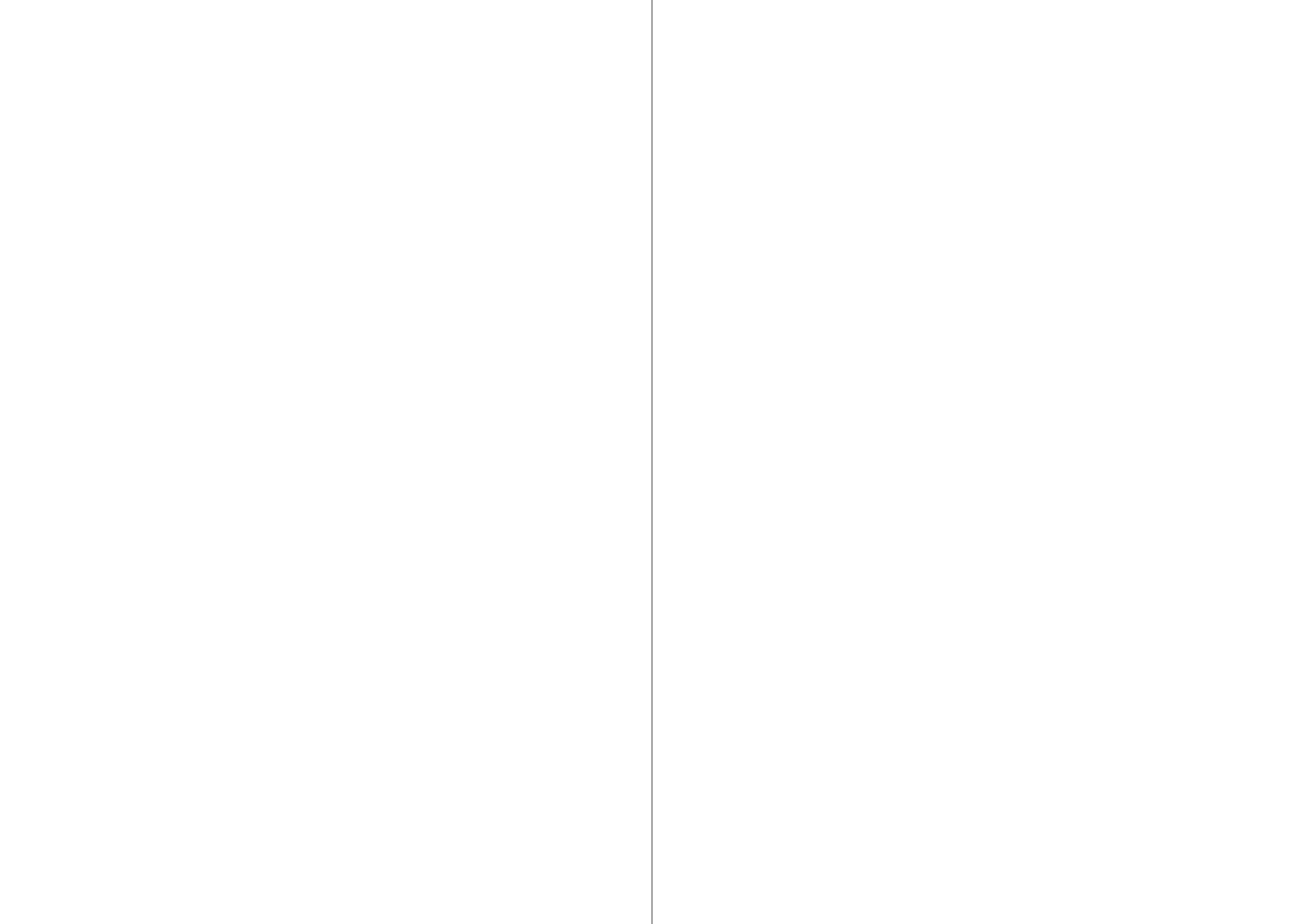
boemboem boemboem boemboem boemboem boemboem

boemboem boemboem boemboem

boem boem

boemboem boemboem boemboem

we zijn er denk ik
ja we zijn er

